

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.
ABONAMENTUL
 pe un an .. 20 cor.
 pe jumătate an .. 10 "
 pe 1 lună .. 2 "
 Zilii de Duminică pe an 4
 coroane.
 Pentru România și America
 10 coroane.
 Pentru România și străinătate
 numerii de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferencz-utca nrul 20.
 —
 INSERTIUNILE
 de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 bani
 de fiecare publicațiune.
 —
 Manuscripte nu se
 înapoiază.
 —
 Telefon oraș și comitat 502.

Pactul.

(*) Acum se poate vorbi de el obiectiv, fără supărare și fără patimă. Avem adică înainte-ne toate elementele de judecată. N'avem decât să citim cele ce s'au scris, și din parte românească, și din parte ungurească, și mai presus de toate să citim vorbirea lui deputat Dr. Al. Vaida de Voevod, care a luminat chestia pactului din Selagiu, căci și acolo, nu numai în Hunedoara, s'a făcut pact între fruntașii români și unguri.

Iar din cele petrecute, să tragem apoi convenitele învățături, ca în viitor să știm de ce să ne ținem, adică să nu ne mai buzuim în partidele cari în așa chip păcătos ne-au păcălit și și-au bătut joc de noi.

Să luăm lucrurile pe rând.

În Hunedoara pactul a fost ca Românii să cedeze Ungurilor *Deva* (unde și așa Ungurii sunt în majoritate), *Hațegul* și *Hunedoara*, unde majoritatea e românească. *Administrația* — căci numai de ea poate fi vorba, alegători unguri nu sunt, în schimb îi va lăsa pe Români în pace la *Orăștie*, *Baia de Criș* și *Dobra*.

Asupra însemnătății politice al acestui pact «Libertatea» din Orăștie a scris și noi am reprodus.

Tot din Orăștie i-s'a scris revistei «Neamul Românesc» din București următoarele:

«Veniră ast-an alegeri generale din nou. Românii se pregătiră a da asalt puternic la cinci cercuri? Trei cu șanse, două pentru a trezi și oțeli pororul.

Dar ce ne fu dat să vedem?

Atoptuternicii de ieri și alaltăieri, cari peste treizeci de ani nu ni-au lăsat decât un mandat în comitat, ba și pe acela ni-l-au smuls cu mișelie, cum au venit ei de capul lor la noi (ba după indemnare tainică dela guvern!), în frunte cu șeful administrației: vicespanul comitatului, și ne-au cerut pace: imbiindu-ne la trei cercuri de deputat libere de candidați oficioși și având să le rămână și lor libere celelalte trei!

Ceice cunosc situația politică în Ungaria și greul vieții publice a popoarelor nemaghiare, — prețuiesc acest fapt drept mare înaintare față de trecut!

Iacă numai patru ani de lupte mai încordate, și un popor ce era socotit numai ca «tolerat» de atoptuternicii zilei, — e recunoscut de *factor real*, important!

Și va fi tot mai mult!

Va să zică se primise bucuros pactul. Într'insul confrății dela Orăștie văzuseră un fel de capitulare a Ungurilor, ori mai bine administrației care se îndură a recunoaște că poporul nostru e «factor real, important»...

Cum și-a bătut joc această păcătoasă administrație de «factorul real, important», ori mai bine, cum nu a respectat administrația și Ungurimea de p'acolo angajamentul luat, pactul încheiat, a dovedit-o alegerea dela *Dobra*.

Dar să mergem mai departe.

Asupra ticăloșiei săvârșite aici, avem azi și părerea unui Ungar, și încă dintre cei mai autorizați: Lázár László, fostul deputat

al Dobrei, care răspunzând ziarului «Arad és Vidéke», scrie:

«Ei bine, ne miră și pe noi, cum am răușit să pătrund să ajung la locul de alegere, în cercul meu electoral și încă — horrendum dictu — am furisat cu mine, în trăsura mea și doi deputați din comitat (asta numai grație greșelii jendarmerești!).

Că n'am fost escortați toți trei între baionete de mărunții Trepovi, o putem mulțumi numai faptului că am stat într'una în tabăra lui Moszkovitz...

Ce am căutat acolo? Apoi zeu, nimic n'am căutat. Ne-am dus pentru că eram curioși, am vrut să ne convingem în persoană, că oare continuelle plângeri ale Valahilor despre călcarea legilor și despre brutalități sunt absolut nefondate?...

Simțind slăbiciunea noastră (în comitatul Hunedoarei Ungurimea, cu Evreii împreună, face 6.400 a populației), cu aprobarea prea înaltă am primit un pact, care asigură Ungurimei trei cercuri, iar în celelalte trei cercuri Ungurii nu vor pune candidat oficios. Dacă într'un cerc unguresc (adică cedat Ungurilor! Trad.) ar candida un naționalist român, fruntașii români sunt obligați a sprigini pe candidatul maghiar și cu oamenii lor a vota pentru dânsul. (Asta în Hațeg s'a și întâmplat).

Dacă însă într'un cerc naționalist Ungurimea ar candida pe cineva, apoi în contra candidatului român nu se va folosi presiune oficioasă.

Candidatul român dela *Dobra* să ne spună într'u cât s'a ținut acest angajament!

Lumina cea mai deplină asupra chipului cum s'a reținut Ungurimea — adevărată administrația — dela presiunea oficioasă, o arată însăși «*Déva és Vidéke*», scriind următoarele:

«În 23 l. c. deja în zori de zi era în picioare întreagă *Dobra*, ca să se desfăteze în acea privește rar de frumoasă, pe care o dădea marea mulțime de gendarmi și husari îngremădiți acolo.

«1 ofițer de ștab (colonel) dela gendarmi, 17 ofițeri de gendarmi și 450 gendarmi numai aci s'au putut vedea toți la un loc, de când există gendarmeria în țară».

Și încă ceva.

Dl Lázár zice că «am primit un pact» — va să zică li s'a oferit — corespondentul din Orăștie al revistei «Neamului Românesc» scrie: «au venit ei de capul lor la noi», «imbiindu-ne trei cercuri», (cari și așa erau absolut sigure)... Care e adevărul?!

Adevărul e, că dacă nu se făcea pact, ci se luptă voinicește, neîncercându-se de cât în puterile lor, frații hunedoreni luau dintr'o dată și *Dobra* și *Hunedoara* și poate și *Hațegul*, căci (fără pact ținut de Români) forțele ungurești s'ar fi împărțit, nu s'ar fi putut concentra numai asupra a trei cercuri!...

Și mai ticălos au fost înșelați Românii în Selagiu.

Ș'acolo s'au învoit cu cei dela comitat ca să nu candideze în două cercuri, în schimb să fie lăsați în pace la *Ceh*. Cum s'a respectat pactul, a spus-o dr. Vaida în parlament și a descris-o atât de sugestiv venerabilul nostru president George Pop de Băsești.

Nu numai că n'au fost lăsați în pace,

dar s'au comis cele mai barbare abuzuri și selbătăcii sângeroase, orgii aziatice.

Au fost omoriți mai mulți alegători naționaliști, între ei și un preot și de nu era armata comună, nu știm dacă badea George Pop scăpă numai cu capul spart, ca anul trecut, când d'asemeni numai Dumnezeu i-a ferit viața, căci contrarii cu drugii de fer și pari au sărit asupra lui, bărbat cu plete albe, trecut de șeptezeci de ani.

Învățătura: păcătoși și proști vor fi în viitor cei cari se vor mai gândi la pact.

Nu, ci luptă până în pânzele albe.

In atenția deputaților noștri. Din *Becicherecul-Mare* ni se scrie:

«Cercetarea criminală în contra chipului cum a ajuns la mandat contele Karácsonyi decurge deja. Azi în 1 Iunie am fost ascultat ca pârător și încă 6 alegători din *Neuzina Sârbească* și un birtaș d'acolo. Fasionările de până acum sunt grave, ele dovedesc abuzuri mari.

«Altfel judele de instrucție dela tribunalul din *Becicherec* nu prea e legat la ochi făcând cercetarea: nu vroiește să iele în scris toate câte spunem contra stăpânirii. Fac arătare azi la *Tablă* încontra sa.

«Jandarmeria din *Sarcia* a umblat la 31 Maiu seara pe la fiecare dintre cei 6 alegători ascultați a doua zi. Oare dl jude investigator a dat secretul jandarmilor, să facă spaimă oamenilor chemați ca martori? *Iosif Nestorovici*.

«Scrisoarea o ținem la dispoziția deputaților noștri, pe cari îi rugăm să facă interpelare, să se știe odată că nici o blăstămăție nu se poate comite împotriva Românilor fără a fi arătată în *Dietă*, s-o știe țara și lumea!

Infrățire? În ziua de 1 Iunie ziaristii Unguri au făcut o vizită ziaristilor Sârbi la *Belgrad*. Ei au avut parte de o primire entuziastă și foarte frumoasă, cum asigură ziarurilor ungurești. S'au rostit și aici nelipsitele discursuri de înfrățire și simpatie. *Rákosi Jenő* a zis că au venit ca să aducă Sârbilor inima Ungurilor. Menirea presei este de-a strânge tot mai mult legăturile ce unesc cele două popoare. Ca răspuns directorul ziarului «*Beogradske Novine*» a vorbit ungurește, ceia-ce a stârnit un entuziasm mare între Unguri încât i-au mulțumit cu strigăte de «jivio.»

Fără a voi să turburăm ca niște pizmași bucuria sărbătorilor acestora, remarcăm un lucru.

În *Belgrad* se țin discursuri de înfrățire între Unguri și Sârbi, iar' în aceeași zi deputatul sârb *Musicky*, ține în camera ungurească un discurs plin de amărăciune în declară că poporul sârbesc nu poate avea încredere în coaliția ungurească. Oratorul festiv al Ungurilor se cheamă *Rákosi Jenő*. *Rákosi Jenő*? Ce ne vine minte la rostirea acestui cuvânt?

«*Budapesti Hirlap*», organul panmaghiarizmului, imperiul unguresc cu 30 de milioane de Unguri...

Credem că-i destul pentru a ilustra sinceritatea și trănicia sentimentelor de «prietenie».

Ședința de Sâmbătă a Camerii.

Budapesta, 2 Iunie.

La începutul ședinții deputatul *Dr. Aurel Vlad* anunță o propunere în sensul de-a se desființa lefurile vicepreședinților camerei. Propunerea nefăcându-se în scris se amână pe ședința de Miercuri. În continuarea discuției indemnității ia cuvântul dl deputat *Dr. Ștefan D. Pop.* Cu o argumentare magistrală a arătat toată îngustimea de vederi cu care partidele ungurești au căutat să combată partidul naționalităților. Nevoind a le recunoaște, ele au urmat o politică de străuț.

Argumentul cel mai puternic l-a scos însă tocmai din arsenalul predilect al parlamentarilor unguri, din parlamentul englez. A arătat scopurile politice noastre și a amintit un proiect de constituție al lui *Kossuth* pentru care azi ori care deputat naționalist ar fi ucis cu pietri.

După dânsul a vorbit președintele conziliului *Wekerle*. Deși în formă acest discurs este de-o remarcabilă cumpătare politicoasă, în fond ea totuși nu ne aduce decât varianta aceleiaș greșeli a oamenilor politici unguri în chestiunea naționalităților. El a arătat cu o prisositoare bogăție de cuvinte, că naționalitățile se bucură în Ungaria de aceleaș drepturi private ca și Ungurii. El nu știe sau nu vrea să înțeleagă, că voim mai mult decât drepturi *private*, vrem drepturi *publice* ca neamuri egale cu neamul unguresc.

Vom da din discursul acesta un rezumat larg pentru a orienta pe cititori asupra declarațiilor ministrului-președinte.

Asemenea vom stăruii mai mult asupra discursurilor deputaților *Juriga* și *Hodzsa* (slovaci). Acesta a adresat ministrului de interne o interpelare în chestiunea mișcării pentru ridicarea salariilor muncitorilor agricoli atât de obișnuiți de soarte.

Ședința aceasta a fost întregă dedicată discuției chestiei de naționalitate — un evident și însemnat succes al partidului nostru.

»**Pester Lloyd**« despre atitudinea partidului naționalităților. *Intr'un articol de Sâmbătă foaia aceasta atât de citită în străinătate, recunoaște că s'a făcut o greșeală de a nu să aveă în vedere dorințele partidului naționalităților la alegerea biroului și a secțiunilor. Greșeala aceasta s'a răzbunat, căci votarea indemnității nu s'a putut face după dorința guvernului deja Vinerea.*

»După toată aparența asaltul lor nu este adresat atât guvernului cât majorității față de care minoritatea atât de neînsemnată se arată atât de neastâmpărată, pentru că majoritatea a refuzat de a o recunoaște ca partid politic deosebit... Ori-cum este adevărat, că un partid de 25 de oameni nu se poate ignora.«

Glasul acesta deși nu-i încă de simpatie, ci numai de dreptate, să deosebește totuși în chip favorabil de celelalte articole ale presei ungurești, toate pline de preocuparea oarbă de rassă.

Studiarea chestiei naționalităților. «Az Ujság» e informată, că o parte din membrii coaliției, ar fi învoii a institui o comisie parlamentară pentru sanarea plângerilor naționalităților, precum și de a revizui legea despre naționalități. Ideia aceasta a adus-o în discuție deputatul *Musicky* în vorbirea-i de Vineri. Prețul ar fi ca naționalitățile să scurteze discuția la proiectele de legi iminente. — E întrebarea însă, dacă ne putem încrede în partidele maghiare, cari au dat așa de des dovadă de duplicitatea lor. Dovadă sunt alegerile, pacturile, alegerile birourilor, delegației, comisiei dietei, dovadă purtarea lor mai mult ca scandaloasă față de vorbirile deputaților naționaliști etc.

Puritanism — vorbă să fie! Puritanismul politic al lui *Kossuth* și al soților săi, vitejii obstrucționiști de odinioară, a ajuns a fi dovedit de o minciună. Cei mai cu gură mare din partid — totodată cei mai goi la cap și mai mojici în purtări — au cerut punerea sub acuză a guvernului *Fejérváry*, iar *Olay*, (cel care-i strigase acum trei ani lui *Aurel Vlad*: »marș afară«) cere punerea sub acuză și a secretarului politic din ministerul de comerț, *Szterényi*, fost odată *Stern*, alesul »iubit« al *Brașovului*.

Marele, de tot marele *Kossuth*, proprietarul celei mai celebre podagre, mare ziarist, prieten al regelui Italiei, zdrobitorul Germaniei, între altele ministru de comerț președinte al partidului *kossuthist*, director și acționar la cele mai mari bănci, însă e pretin bun cu *Szterényi*, de pe vremea când nu era nici *Szterényi* secretar, nici *Kossuth* ministru. N'are a face, că *Szterényi* a fost făcut secretar sub *Fejérváry*, că l-a servit în vremea celui mai negru absolutism *fejérvárian*: *Kossuth* face chestie de cabinet sau rămâne *Szterényi*, sau demisionează și el. Iar față de guvernul *Fejérváry*, întregul minister a trebuit să dea revers regelui și să garanteze, că nu va face nici un pas în contra-i.

Mamelucii *kossuthiști*, mameluci și în opoziție, de sigur vor tăcea chitic, căci de nu au să guste și ei din binefacerile frumosului epitet »trădător de patrie«, titlu pe care noi l-am ridicat la renume, ajungând un titlu de merit pentru noi.

Cuvântări naționaliste

rostite în ședința de Vineri a Dietei.

Vorbirea dlui Dr. Teodor Mihali.

Onorată Cameră! Dați-mi voie să desvolt în numele partidului meu punctul nostru de vedere față de proiectul de indemnitate.

Noi credem, că acordarea indemnității e o chestie de încredere. Astfel a fost privită și în trecut. Ne având noi încredere în guvern, e natural, că nu-i putem vota proiectul de indemnitate (aprobări la naționaliști). Cauza principală, pentru neîncrederea noastră e faptul, că în programul dlui ministru-președinte nu se amintește nimic de deslegarea chestiei naționalităților.

B.-Kubik : Nu e actuală (sgomot).

Dr. Teodor Mihali. Deslegarea chestiei naționalităților a fost, este și va fi actuală totdeauna.

(Aprobări la naționaliști). Necesitatea deslegării chestiei de naționalitate au dovedit-o evenimentele și criza constituțională din trecut. Ar fi tural, ca cei mai tari să facă începutul. Dar fost așa. L'am făcut noi, arătându-ne și în mod acesta loialitatea, și am rugat guvernul să ne asculte plângerile și să binevoiască a le sana. Sunt foarte mulțămitor On. dl ministru-președinte, că guvernul ne-a ascultat plângerile. Și eu am avut onoarea de a lua parte la acea conferință, dela care doi metropoliți ai bisericelor noastre, cari l'am fost de față, s'au întors mai ușurați, căci deau în această apropiere semnul unui timp bun. Căci situația lor, On. Cameră, e una dintre cele mai dificile. Pe de o parte guvernul teaptă dela ei servicii, de altă parte cere dela ei poporul luminat pe deplin, validitatea deciziunilor lui. Astfel de multe ori ei ajung la două pietrii de moară: dacă fac pe plac guvernului, ajung în conflict cu poporul, și torsi, dacă apără drepturile poporului, îi atacă guvernul. (Aprobări la naționaliști).

Aceasta-i poziția și a preoțimeii noastre, și gretăm, că guvernul și mai ales ministrul de interne se află în greșita convingere, că preoțimea noastră a agitat la alegeri și că ea agită în general. Nu-i adevărat, asta nu e decât o calumnie dinară (mare sgomot la *kossuthiști*, aprobări la naționaliști).

Ludovic Hentaller : Țineți gura, mă!

Dr. Teodor Mihali : Adevărul e contra Poporul, ne mai putând suportă starea actuală pretinde dela preot să-i stea în frunte. O do desc o mulțime de cazuri, nu unul. Poporul închis biserica dinaintea acelor preoți, cari erau în fruntea lor. Ce să facă preoții? Pe de parte îi amenință guvernul că le ia ajutorul stat, de altă parte poporul îi scoate din biserică dacă nu i-au în mână conducerea lui.

Dlor! stăm în fața unui lucru foarte serios care trebuie bine chibzuit. Căci biserica noastră a făcut în trecut, face și astăzi mare serviciu statului și vrea să facă și în viitor. Rolul mare ce-l are biserica, moralitatea și religia noastră la susținerea ordinii, nu-l poate umplea statul cu jendarneria, fie ea cât de mulă. (Aprobări la naționaliști).

În conferința de care am amintit s'a vorbit multe feluri de gravamine, punerea cărora în discuție a aprobat-o și a recunoscut necesitatea sanării și dl ministru de comerț. Ba chiar el a amintit astfel de plângeri îndreptățite, administrative și judiciare, pe cari noi înșine le taserăm. Îi mulțămesc și aici pentru aceasta; mulțămesc și pentru exclamația sa făcută că i-am adus la cunoștință, că noi am ajuns până acolo, că din cauza ordinațiilor ministerului neconstituțional le este imposibil catehezi nostri a predă în libertate chiar și învățaturile religiei. »Nu se poate ca într'un stat liber să tateri liberi să fie opriți a predă învățaturile religiei lor în limba lor și a se ruga lui Dumnezeu după convingerea lor«, a exclamat dl ministru.

I-am mulțămit și atunci, îi sunt recunoscător pentru această declarație loială, pentru recunoșterea acestui gravamen. Constat însă cu regret că ordinațiunea referitoare la acestea a ministrului ilegal, e și azi în vigoare, cu toate că toate celelalte ordinațiuni ale aceluia, au fost invalidate.

Cum voiți să aveți încredere în un guvern care recunoaște dreptatea plângerilor noastre, care recunoaște ilegalitatea ordinațiilor din chestiune dar le menține și mai departe?

On. Cameră! Trecutul ne adeverește cu prisosință că unele guverne s'au folosit de chestia naționalităților, ca de un mumus, pentru ajungerea scopurilor sale proprii; a fost — putem zice — deauna un cal de bătaie al guvernelor.

Vă putem înșiră cazuri dela *Coloman Tișkov* până astăzi. Amintesc numai, că astfel au început vestitul proces al Memorandului la Cluj, chiar pe vremea, când a fost trecut prin cameră proiectul legilor bisericesti. Iar guvernul ilegal

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o
Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.
Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor corintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mână ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Namărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Namărul Telefonului

parlamentar demisionat mai deunăzi, văzând că i s'a infundat, a scornit, că Românii din Ardeal s'au răscolit. (Sgomot).

Imi aduc aminte, că chiar sosisem la Arad de la o adunare populară. M'am îngrozit de militia ce am văzut-o aici. Am întrebat unde pleacă; mi-au răspuns, că pleacă la munți, unde a izbucnit revoluția. Am socotit de datoria mea dimpreună cu colegii mei de a declara, că asta-i o calomnie mișlească. Am trimis telegrame la foi. Ba am venit chiar la dl ministru-președinte Fehérváry, pe care nu-lacuz că ar fi știut de această afacere dar avem dovezi că a fost aranjată de ceilalți colegi ai dânsului. Am arătat lucrurile ministrului președinte spunându-i că poate fi liniștit căci poporul nostru îi pacinic, liniștit și evlavios și nu umblă cu nici un fel de gând revoluționar, i-am spus că dacă provocările vor urmă, nu mai garantăm pentru el. (Mișcare).

Ugron Gábor: Lasă că garantăm noi! (Sgomot, președintele sună).

Dr. Teodor Mihali: Noi nu amenințăm. Noi am venit aici ca oameni serioși, după multă chibzuială, pentru a apăra drepturile poporului nostru. Vă aducem la cunoștință numai plângerile noastre îndreptățite și adevărate și sperăm, că să vor afla între on. deputați și oameni obiectivi (mișcare) cari le vor ști aprecia.

Pe timpul alegerilor trecute guvernul a declarat, că vor fi alegeri libere, și ne-am înțeles în principiu să încheiem pact în unele cercuri cu factorii competenți din comitat. (Contraziceri în stânga, intreruperi la naționaliști). Eu m'am ținut de această hotărâre și ajungând la Cluj, am voit să vorbesc cu comitele despre aceasta, dar el nici n'a vrut să stea de vorbă. Nici el nici guvernul. (Sgomot. Intreruperi. Bine a făcut!)

Dvoastră nici n'aveți idee ce volnicii, ce brutalități se fac la alegeri în cercurile locuite de naționalități. (Sgomot și aprobări la naționaliști).

Cu toate că vă putem dovedi cu martori că poporul nostru a venit la alegere treaz și în cea mai mare ordine. Mulți nici n'au crezut, că suntem în stare a aduce pe alegători la alegere în așa ordine.

On. Cameră! Tare mi-e teamă, că și guvernul actual, pe membrii căruia îi stimez foarte mult, să înțelege ca persoane, tare mi-e teamă, că se va lua și el pe urma guvernelor anterioare, privind chestia naționalităților drept cal de bătaie. Cel puțin începutul e astfel. Căci au trecut deja alegerile. Noi am venit în ordine și tăcuți și i-am declarat în graiu viu dlui ministru, că noi voim să muncim serios în parlament. Iar D-Voastră cum ne-ați primit? Ne-ați făcut trădători și agitatori, cu toate că n'o puteți dovedi cu nimic. Aveți documente factice de trădare? E compatibil cu demnitatea camerei... (Zgomot mare în stânga. Intreruperi: O ho, nu da lecții președintelui).

Președintele sună: Vă rog dle deputat, nu vorbiți în tonul acesta, care ar fi îndreptățit numai dacă eu nu mi-aș fi făcut datoria. Eu însă am apostrofat momentan pe deputatul, care a zis cuvântul »trădător de patrie» și am declarat, că l'aș chema la ordine, dacă aș ști cine a fost.

O voce: A fost Rákovsky.

Zboray Miklós: Eară însinuati? (Sgomot)

Președintele: Vă rog deci să nu criticați demnitatea camerei. Pofțiți și urmați.

Dr. Teodor Mihali: Iau cu stimă la cunoștință cuvântul dlui președinte și scuzați, că m'au răpit sentimentele pe o clipă. Sunt om și eu și la urma urmelor aceste atacuri s'au întâmplat chiar în zilele acestea.

On. Cameră! Rog cu această ocaziune cu toată insistența pe guvern să nu să ia pe urmele guvernului anterior. Iară pentru cazul că totuși va face-o, imi iau voie a-i aduce la cunoștință, că în acest secol luminat nu mai e cu putință a speria popoarele țării cu o ciuhă.

Noi, luptând pentru apărarea drepturilor și intereselor poporului, stăm mai sus ca guvernul, vedem apropiindu-să timpul când noi naționalitățile vom lupta împreună, umăr la umăr cu ma-

ghiarii pentru drepturile și gloria popoarelor țării. (Va urma).

Vorbirea dlui Paul Blaho.

Dăm rezumatele discursurilor celor doi deputați naționaliști **Paul Blaho** (siovac) și **Dumitru Musicky** (sârb) din ședința de Vineri a Dietei.

Iată vorbirea lui **Paul Blaho**:

În cameră se găsesc deputați pentru cari prezența și activitatea deputaților nostri este neplăcută.

Dar noi nu voim decât să zugrăvim mizeria și suferințele poporului și voim să lucrăm în înțelegere și unire cu DV. Pe noi ne dor expresiile de »trădători» cari ni-se aruncă, căci ele sunt nedrepte. Partidul kossuthist se obicinuește greu cu situația de partid de guvernament. Unde este azi faimoasa opoziție pe baza dreptului de constituție? Oare ea a devenit de prisos? Azi ce-i drept, nu mai avem armată comună, cuvintele de comandă sunt ungurești, nu mai avem ministerii comune, nu mai avem lachei de Viena (aluzie la această poreclă dată de opoziția ungurească ministrilor liberali) și claponi din Stiria, (Rîsete), partidul kossuthistilor nu mai are motiv de a se numi partidul Kurucz-ilor.

Papp Zoltán: Faceți-vă DV. Kurucz-i.

Paul Blaho: Întâi s'o învățăm. (Rîsete.) Nu avem încredere în guvern căci indemnitatea nu dă nici un creșter pentru scopuri culturale slovacesti sau românești.

Ministrul-președinte este un om atât de gentil. El le-a dat tuturoră câte-ceva, ne-ar putea arunca și nouă naționalităților un oscior de ros. (Rîsete). Naționalitățile n'au stat încă niciodată la teică (vâlău) (Rîsete.) Ne-am fi mulțumit și noi măcar cu un fagure de miere, cum a promis ministrul-președinte partidului popular. (Rîsete pe băncile naționalităților.) Nici în autonomia catolică nu cred, căci guvernul nu va da din mână multele fonduri catolice. Ea nu se va realiza nici peste 20 de ani. Ministrul-președinte s'a pronunțat în mod foarte neguros asupra sufragiului universal. El nu ne-a spus dacă vrea să dea dreptul de alegător numai celor ce știu citi și scrie ungurește. Cel puțin să ne spue când îl va realiza peste un an sau doi ani. Eu, ce-i drept, doresc guvernului viața cât mai îndelungată. (Mare ilaritate și aplauze). Dar o spun numai pentru ca și noi să putem sta aici cât mai multă vreme. (Rîsete).

Kelemen Béla: Să vede că te afli bine aici. (Mare zgomot. Președintele sună).

Paul Blaho: Dl ministru-președinte a făgăduit că va dezvoltă autonomia comitatelor. Pentru ce? Pentru ca să sporească numărul de fibirae cari se vor năpusti asupra noastră pentru a fabrica pe panslavi și dacoromâni? (Mare ilaritate și aplauze.) Aceasta o spun mai ales la adresa partidului kossuthist, care să compune din unguri neaoși (? — Red.) cari nu cunosc ținuturile naționalităților (Sgomot).

În comitatele naționalităților sunt elemente cari trăesc numai din pretinsă mișcare panslavistă și naționalistă. (Sgomot și rîsete). Și dorobanții aceștia trăesc și acuma. Am văzut oameni cari la numirea noului guvern s'au lăudat bătându-se în piept că sunt kossuthiști, deși făcuseră cele mai urite servicii guvernului Fejérváry. (Așa-i! are dreptate! Sgomot).

Dl ministru de interne ar trebui să-i înscrie pe aceștia într'un registru negru. Tot aceștia au făcut alegerile dela Szenicz și Verbó. Fibirae ca Winlker din Miava și Szalé din Szenicz sunt o rușine pentru patria noastră (Sgomot).

Președintele: Vă rog să vă moderați în expresii despre funcționarii publici. **Paul Blaho:** Mulțămesc dle președinte. (Mare ilaritate.) Fibirae din ținuturile ungurești sunt adevărați îngeri pe lângă ai nostri și opinia publică ungurească nici nu cunoaște chestiunea aceasta.

Din cauză că dl ministru de interne este om prea moale, și nu mătură pe acest fel de elemente și din cauză că în programul guvernului nu s'a pomenește de noi, nu putem avea încredere în guvern. (Sgomot).

Vorbirea dlui Dumitru Musicky.

Dumitru Musicky. Declară că nu are încredere în guvern și nu primește proiectul de lege de indemnitate. El și partidul radical sârbesc este ade-rentul uniunii vamale. Compromisul dela 67 este nefericirea țării. (Aplauze) Am susținut năzuințele de realizarea independenței țării și am sprijinit coaliția. Dar' coaliția n'a luptat până în capăt pentru independență, ci a primit guvernul fără a fi atins vre-un succes. Guvernul trebuie controlat în mod serios. Majoritatea nu vrea să ne recunoască ca partid de opoziție. Dar' nimeni nu are acest drept, căci pe noi ne-a trimes alegătorii ca să facem opoziție (Intreruperi: Dați-ne programul de opoziție al DV! Unde-i?) Guvernul cearcă să creeze din nou absolutismul de partid. Partidul liberal încă a susținut că singur numai el are drept de existență și am văzut care a fost rezultatul. Guvernul a adoptat convențiile comerciale pe cari le-a criticat ca păgubitoare țării. Am așteptat ca guvernul să ne dea măcar directiva generală după care dorește să facă sufragiul universal. Dar' guvernul nici nu vorbește de secretul votului fără de care nu se poate face sufragiul universal. Votul pe față ar face să crească și mai mult corupția. Critică programul guvernului față cu Croația unde corupția administrației este de neînchipuit. Interesul libertății publice reclamă ca legea naționalităților să fie executată. Trebuie dezlegată chestiunea naționalităților.

Să plânga de nedreptățile săvârșite cu executarea autonomiei bisericii sârbești. Guvernul a făcut autonomia iluzorie. Școlile grănițerești sârbești au fost luate în mâinile statului. Este timpul ca guvernul să asculte plângerile naționalităților. Ar trebui instituită o comisiune parlamentară pentru scopul acesta. Aici v'am putea spune în mod confidențial plângerile, cari se pot lecu prin guvern. Vrem să luptăm ca cetățeni egali în unire și înțelegere contra dușmanului comun.

Atentatul dela Madrid.

— Amănunte. —

Madrid, 2 Iunie. Casa de unde s'a aruncat bomba este proprietatea regine, mame. E aproape dovedit, că pricina opririi pe loc a convoiului a foat înghesuiala provocată de anarhiști. Strada acolo este altfel strâmtă.

Poliția a descoperit că atentatorul a sosit acolo dela Londra.

Madrid, 3 Iunie. Regele, ministrii și toate autoritățile iau parte la înmormântarea victimelor atentatului. Intre victime este și contesa Tolosa și fiică-sa.

— Regele și regina, fără nici o escortă, au făcut prin oraș o plimbare în automobil.

— Prefectul de poliție și mulți alți funcționari superiori dela poliție au fost suspendați. S'a dovedit că poliția din Londra i-a făcut atenți că de acolo au plecat spre Madrid cei mai periculoși anarhiști, și ei tot n'au luat nici o măsură preventivă.

— Poliția a arestat 8 teroriști părtași la crimă. *Mai mulți oficeri din garnisoană sunt d'asemeni grav compromiși.*

— Autorul principal, care a aruncat bomba, e în arestul Mediodia și a făcut mărturisiri complete.

Madrid, 5 Iunie. La 3 Iunie a fost prins în comuna Torajone autorul material al atentatului cu bombă Mateo Morales. Cum îl ducea un polițist spre casa satului, anarhistul mergând nainte, s'a întors d'odată și cu revolverul ce avea la dânsul, a împușcat pe polițai, apoi pe sine, murind îndată.

HARTMANN JÁNOS
ARAD
Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanez în ori ce blană fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pănură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mase de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

M. S. Regele Carol și Academia Română.

La cuvântarea de felicitări rostită de dl Kalendaru în numele Academiei, M. Sa Regele a binevoit să răspundă următoarele:

Printr'o potrivire plăcută sufletului Meu, Academia română serbează în anul acesta a 40-a aniversare a sa, împreună cu jubileul celor 40 ai Mei de domnie.

«Iniințată sub numele de societate literară, începuturile ei au fost modeste: munca însă pe care a desfășurat-o în acele patru decenii, — unind într'un suflet pe reprezentanții culturii tuturor Românilor —, a fost din ce în ce mai mare, așa că puteți privi cu mândrie calea străbătută și roadele dobândite.

«Pe câmpul întins al culturii românești, Academia n'a lăsat nici un lan nelucrat. Bogatele sale publicațiuni despre limba și istoria țării, precum și asupra științelor naturale, buna rânduială și sârguință în sporirea și păstrarea prețioasei sale biblioteci ne arată cât de neobosită a fost râvna membrilor săi, spre a răspunde înaltei ei meniri. Prin bine cumpânita întrebuintăre a însemnatelor sale dotațiuni, Academia a ajuns asemenea a fi înțeleapta diriguitoare tinerelor generații de învățați.

«Cunoașteți necurmatul interes ce Mă însufleștește pentru acest așezământ în care se întrupează cultura noastră națională, așa că n'am nevoie să vă spun cât de calde și sincere sunt urările Mele pentru propășirea lui mai departe.

«Vă mulțumesc din suflet pentru bunele d-voastre felicitări.

Din România.

Un monument Independenței României și Regelui Carol. În ședința de Marți a camerei președinte dl Gr. Triandafil a dat cetire între aplauze unei propuneri, tinzând la înălțarea în București a unui monument al Independenței și al Regelui Carol I. În acest scop cere a se vota un credit de 500.000 lei, care adăogându-se la cei 500.000 lei deja votați va servi ca fond pentru înălțarea acestui monument. Dl Gh. Gr. Cantacuzino, luând cuvântul a declarat că guvernul se asociază din inimă la propunerea președintelui Camerei, pentru că ea

răspunde sentimentului unanim al sufletului românesc, iar dl Al. Marghiloman, a declarat în numele minorității conservatoare din Cameră, că se asociază la propunerea cetită de dl președinte al Camerei. Camera a votat apoi proiectul.

A V I S.

Rugăm pe toți restanțierii să binevoiască a-și achita abonamentul, iar pe cei-ce plătesc lunar, să-și reînnoiască abonamentul. **Administrația.**

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Iunie 1906.

— **Rusaliiile în Arad.** P. S. Sa episcopul diecezan, a servit cu mare asistență în ziua prima de Rusalii, în Biserica din Gai. Răspunsurile liturgice le-a dat corul seminarial. P. S. Sa a ținut o predică, ce a făcut bună impresie asupra numărului public.

— **Liga persoană morală și juridică.** Din București primim înveselitoarea știre că în ședința de Sâmbătă Camera a votat în unanimitate proiectul de lege, presintat de dl ministru M. Vlădescu (fost președinte al Ligei), prin care Liga este recunoscută ca persoană morală și juridică.

† **Florian cavaler de Porcius.** Bătrânul academician și distins botanist Florian cav. de Porcius a repausat Mercuri în 30 Maiu orele 6 dimineața în Rodna-veche. În mormântarea a avut loc Vineri în 1 Iunie a. c.

Academia Română, al cărei membru era, a arborat drapelul negru și a însărcinat pe un membru al său a o reprezenta la înmormântare.

Iată câteva date biografice ale regretatului bărbat:

Florian Porcius s'a născut la 28 August 1816 în Rodna-veche și și-a făcut studiile la școala militară din Năsăud, apoi la gimnaziile din Blaj și Cluj.

Comanda regimentului 2 de graniță l-a trimis la 1844 în Viena spre a studia pedagogia supe-

rioară. În acelaș timp a frecventat la universitate și cursuri de botanică și economia rurală.

Porcius întorcându-se dela studii a fost numit învățător la școala primară din Zagra, apoi școala militară din Năsăud. După revoluție a purtat diferite funcțiuni administrative ca: prețor asesor și apoi vice-căpitan al districtului Năsăud. La 1887 trecu la pensie.

Porcius s'a ocupat mult cu botanica, descoperind specii și varietăți nouă de plante, dintre care următoarele poartă numele lui în știința botanică: *Draba carinthiaca var. Porciusii Stur.*; *Festuca Porcii*; *Hieracium Porcii*; *Thymus Porcii*. A colaborat la Flora Dobrogei a doctorului Brânduș.

Titlul de cavaler îl purta dela 1871, când l-a decorat cu ordinul «Coroana de fer» el. Cu care se știe, că mai înainte era împreunat titlul de cavaler.

Fie-i țărâna ușoară!

— **Dambla politică.** Deputatul Lukács Gyula a fost lovit de apoplexie, când se întorcea cu tramvaiul dela parlament. Foile ungurești spun că s'a iritat foarte tare în decursul ședinții vorbirile deputaților naționaliști. A și făcut câteva întreruperi (de altfel foarte banale și fără pic de spirit, ca de obicei).

Oare și atâta muncă intelectuală, ca ascultarea unor discursuri, e mortală pentru un deputat maghiar?

— **Mandatul din cercul Giralt.** În cercul Giralt în locul contelui Desseffy Aurel, care a fost ales președinte în casa magnaților, a candidat cu program guvernamental contele Desseffy Emil, care va avea doi contracandidați; unul naționalistul Ploks și poporalul Baan Achill.

— **Felicitări.** Clubului parlamentar al naționalităților i-s'a trimis următoarele:

Baia-mare, 2 Iunie n. Incântați de pășirea energică și cuvântările calde patriotice ale iubiților noștri deputați dr. Iuliu Maniu și dr. Vaida-Voevod, gratulăm și dorim succes: înfrângerea șovinismului selbatic, rușinea omenimei. Înainte Dr. Vasile Lucaciu, Gavril Barbul, dr. Teodor Dragoș, Constantin Lucaciu, Augustin Dragoș, Nicolae Lupan, Cornel Centea.

— **Un milion de emigranți.** În anul trecut au imigrat în America peste un milion de oameni Austro-Ungaria și-a dat prețiosul concurs cu 275.693 de suflete. În privința asta a ajuns primul record în întreaga Europă. Ungaria singură a dat 163 de mii! Cele mai eclatante efecte ale «ideii de stat maghiar»; ideie, care servește pro pagatorilor ei botezați și nebotezați la îmbogățirea

DIN MEMORIILE lui SCHERLOCK HOLMES, de CONAN DOYLE.

ROIBUL.

Traducere din englezește de TENZI.

(Urmare).

Holmes se răzîmă îndărăt în trăsura, și conversația încetă. După câteva minute trăsura se oprî în apropierea unei drăgălașe vile care era din țigla roșie, zidită la stradă. La o oarecare îndepărtare într'o îngrăditură era o zidire lungă și vechie.

În celelalte direcțiuni se vedeau micile ridicături ale mocirlelor la cari le dedea apusul soarelui o culoare de bronz intensiv, ele se întindeau până la orizont fiind numai întrerupte prin turnul bisericii din Tawstock, și printr'o grupă de case spre vest, cari se țineau de grajdurile de curte din Capleton. Noi toți ne dădurăm jos din trăsura afară de Holmes, care încă tot ședează răzîmat îndărăt cu ochii fixați spre cer, uitându-se tot înainte, fiind foarte adâncit în gânduri. Numai după ce l'am apucat de braț, s'a sculat repede, și s'a dat jos din trăsura.

»Scuză-mă zise el, întorcându-se spre colonelul Ross, care îl privia cu mirare.

»Am visat ziua» zise.

Ochii lui erau mai strălucitori ca de obicei, și în toată purtarea lui putui observa o iritație, care căută să o ascundă, care însă mă convinse, cunoscând deja obiceiul lui, că deja avea o cheie în mână, cu toate că nu-mi puteam închipui unde a putut-o descoperi.

»Poate ai preferi să mergi imediat la locul crimei de Holmes» zise Gregory.

»Mi-ar conveni mai bine să stau încă aici câteva timp, spre a mai pune niște întrebări amănunțite. Presupun că Straker a fost adus îndărăt?»

»Da, el zace în etaj. În mormântarea lui va fi mâne.»

»Este deja de mai mulți ani în serviciul Dtale, dle Colonel?»

»Da, și întotdeauna am fost foarte mulțumit cu el.»

»Presupun că ai făcut un inventar despre tot ce a avut în buzunar pe timpul morții sale, dle inspector?»

»Toate lucrurile se află în odaia de zi, dacă dorești să le vezi.»

»Mi-ar părea foarte bine să le văd.»

Intrarăm toți în odaie, și ne așezărăm împrejurul mesei, pe când inspectorul descuiă o cutie de metal în formă cvadrată, și puse o mică grămadă de lucruri înaintea noastră. Era o cutie de chibrite, două bucățele de luminare de seu, un ciubuc făcut din rădăcină de brier, o punguliță de sealskin cu o mulțime de fășii de piele tăiate lungăreț, un ceasornic de argint cu lanț de aur, zece soverigni în aur, o ceruză de aluminiu, câteva hârtii, și un briceag cu prăsea de abanos, cu un tăiș foarte delicat și inflexibil, cu marca Weiss and Co., London.

»Acesta este un briceag unic în felul său.» zise Holmes, ridicându-l și examinându-l bine.

»Presupun, fiindcă văd pete de sânge pe el, că este acela care a fost găsit în mâna mortului.

Watson acest cuțit de sigur să ține de bransă Dtale.»

»Este un cuțit cu care operăm noi albeața din ochi.»

»Mi-am închipuit așa ceva. Un tăiș foarte subțire menit pentru lucru foarte delicat. Un obiect cam straniu pentru un bărbat, spre a fi luat o asemenea expediție, mai cu samă că nu s'ar putea închide spre a fi pus în buzunar.»

»Capătul unde e tăișul așa ascuțit scutit printr'un disc de papură, care-l găsi lângă corpul mortului,» zise inspectorul. »Nevasta lui ne-a istorisit că cuțitul a fost mai multe zile pe masa lui de toaletă, și că l'a luat cu sine când a părăsit odaia. A fost o armă cam slabă, dară poate cea mai bună care a putut-o lua în acel moment cu sine.»

»Foarte probabil. Dar ce fel de hârtii sunt acestea?»

»Trei din ele sunt chitanțe dela negustor-vanzători de fân. Una este o scrisoare care conține mai multe instrucțiuni din partea colonelului Ross. Aсталaltă este contul unei modiste Madame Lesuriere pentru suma de 37 funți sterlingi cari erau de plătit de William Derbystire pentru o toaletă furnizată d-nei Derbyshire din Bond-Street. Dna Straker ne-a spus că Derbystire era un amic al bărbatului ei, și că de mulți ori scrisorile lui erau adresate aici.»

»Madame Derbyshire are gusturi cam costisitoare», remarcă Holmes, privind contul. »Douăzeci și cinci de guinec este cam mult pentru un singur costum. Dară după cum mi-se pare nu mai avem ce vedea, acum să mergem la locul crimei.»

și belșug nemeritat, iară pe popor fără deosebire de rasă îl duce la sapă de lemn.

— **O noștimă greșală de tipar** s'a strecurat în nrul de Rusalii al ziarului «Arad és Vidéke». Publicând adică scrisoarea prin care Barabás înștiințează pe alegătorii sei dela Oradia că *optează* (rog pe culegător a nu pune: *oftează*) pentru mandatul dela Budapesta, se zice: «Nagyvárad város derék polgárságának öszinte barátja, *gaz* érzületű elvtársak leszek». O literă, *z*, din naintea lui «gaz» fiind omisă, reiese că Barabás rămâne cu sentimente *mişlești* (gaz) în loc de *adevărâte* («igaz»).

Și tocmai de Rusalii o așa poznă?! . . .

— **Congresul profesilor.** Avis profesilor imperialismului maghiar, vii și morți! Mai sunt încă nebuni în lume. Voi lucrați acasă, ceilalți în congres. Se vede că ei sunt mai puțin încrezători în puterile proprii. S'au adnat domnii profesii la Londra, și au hotărât cu Majoritate de voturi, că lumea să va prăpădi în Mai 1829. De acu peste 6—7 ani Europa va fi organizată în 10 state, va veni un antichrist, un Napoleon care va descălecă în Franca.

Noi am putea profesii că până în 1829 cu ajutorul profesilor imperialiștilor maghiari, țara noastră se va muta în America, rămânând țara Canaanul Sioniștilor.

— **Anuarul societății Emke.** Din raportul anual al acestei mari societăți de maghiarizare scoatem următoarele date: Avera ei totală face 3,063.642 de cor. 25, iar cu sporul care se așteaptă în curând, ea se va urca la 4 milioane. Suma aceasta este adunată din jertfirea publicului, căci statul nu a contribuit nimic la ea. Societatea a cheltuit până acuma pentru scopurile ei suma de 3,272.299 de coroane. Adunând aceste sume, averea plus cheltuielile și adăugând sporul de un milion ce se așteaptă, societatea a *mobilizat*, cum zice «Bud. Hirl.» suma de aproape 8 milioane de coroane pentru scopurile ei. De sigur suma aceasta este foarte însemnată și întrece foarte mult jertfele aduse de noi pentru cultura noastră. Dar ar rămânea de cercetat dacă această sumă a fost cheltuită bine, dacă activitatea societății nu se mărginește la crearea unor instituții scumpe și puțin folositoare, unor forme fără mult

fond, ceea-ce caracterizează atât de mult toată activitatea culturală ungurească. Scopul principal al societății care este de a cuceri între Români, va rămânea totdeauna o chimera.

Dacă ar fi să deducem din cifrele de mai sus ar trebui să credem că ea a început tot mai mult să se înfigă între noi. Dar ce vedem? Tocmai acuma trăim epoca de deșteptare a românismului, cum au dovedit alegerile. Societatea nu va aduce foloase adevărate decât atunci când va renunța la încercările ei sterpe de a *cuceri* și se va mulțami de a *păstră* și dezvoltă ceea-ce are neamul unguresc în Ardeal. O școală ungurească bună făcută între Unguri aduce mai mult folos ungarimii decât alte zece școli ungurești ridicate printre Români. Cea dintâi va contribui la creșterea culturii unei părți oare-cari din neamul unguresc, cele de-al doilea vor continua la neștiința și înapoierea acelor Români. Pentru Unguri poate să fie și aceasta un câștig, dar cu mult mai mic și negativ, pe când cel dintâi este pozitiv.

— **Căsătoria disolvată și de Papa.** Papa a disolvat căsătoria încheiată la 26 April 1897 între prințul Fridric de Schönburg-Waldenburg și princessa Maria Alicia de Bourbon, cari deja în 23 Decembrie 1903 s'a divorțat. Șapte medici renumiți și-au dat părerea că această căsătorie trebuie declarată de neexistență.

— **Șovinismul și banii.** Cetim în Magyar Szó: Cea mai șovinistă foaie: «Budapesti Hirlap», tună contra trădătorilor de țară contra industriei austriace, e plină de frase tulpaniace, iar le inserate i-a bani frumoși pentru anunțurile fabricanților germani, austriaci, cehi, — bani pe cari de sigur nu-i întrebuințează spre scopuri naționale.

Intr'un singur număr sunt peste 14 anunțuri străine.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Ioan I. Papp, episcopul diecezan a hirotonit Sâmbătă într'u diacon pe candidatul de preoție Ioan Boțoc, iar Duminică l-a hirotonit într'u preot, pentru parohia Suncuiș, tractul Peșteșului (Bihor).

— **Numiri.** «Unirea» scrie: Foaia oficioasă de Mercuri publică numirea de canonic prebendat în capitalul nostru a directorului de preparandie

Prea onor. George Muntean, protopop onorar și asesor konzistorial.

Tot acolo se publică promoția graduală a membrilor capitulari de Oradea-mare, anume a Ilustr. dr. Augustin Luran de prepozit, a Reilor Artemiu Șarkadi de canonic cantor, George Juhász canonic custode și Moise Nyes canonic școlastic și numirea de canonic cancelar a Prea onor. Ioan Butean, director gimnazial în Beiuș.

Amândouă numirile aceste sunt meritata răsplăță pentru îndelungate servicii pe terenul instrucțiunii publice.

— **Casa în viața poporului englez.** Se știe, că poporul englez are un adevărat cult pentru viața de familie, pentru casă. Iohn Ruskin, autorul arhitecturii venețiene a exprimat într'un mod cât se poate de simplu, dar nobil, acest cult pentru viața interioară: «Casa este locul păcii, locașul ce ocrotește nu numai în contra ori căruia atac dar în contra teroarei, vrajbei și indoelei. Dacă nu e asta, casa atunci nu mai e casă; dacă grija vieții dinafară pătrunde înlăuntru, dacă unul din soți permite unui necunoscut, ori vrăjmaș fără seriozitate, se pășească în casă, atunci nu mai e casă; nu e decât o parte din lumea dinafară, de asupra căruia să află un coperiș luminat înlăuntru. Dacă dintră contră, casa este un loc sfânt, un templu păstrat de penaii casei, unde cine intră este primit cu inima deschisă, atunci este adevărată casă. Merită acest nume și strălucște de gloria sa».

— **Cultură ungurească.** După marele măestru al scuipatului Pozsgay, după idilicul Rigó Ferencz, după «Marski» al parasitului parlamentar Olay, după Zoltáni magici, mai avem de înregistrat cele mai nouă fabricații de cultură neaoșe ungurească. Pentru variație avem pe Lukács, pe care l-au și istovit greaua muncă a întreruperii, și pe un istoric, pe Hentaller Lajos. Se vede, că din istoria ungurească a avut multe modele de imitat, când a strigat, lui Dr. Mihali: «Fogja be a száját hé!» ilustrațiilor săi antceesori în moșie. Să se păziască, căci de nu încă ajunge și ministru.

— **Potop în Moldova.** In urma ploilor mari râurile din Moldova s'au umflat; orașul Pașcani e înecat, sunt mai mulți morți.

— **Declarațiune.** Subscriși prin aceasta declarăm, cumcă tot ce am scris în numerii din 13 Decembrie 1902, 1 Ianuarie 1903 și ianuari 1903 în «Tribuna Poporului» în contra domnului Nicolae Diamandi, pe cari d-sa le-a încriminat, am scris pe baza unor infurmațiuni neexacte. In urma acestora repetăm cele publicate și ne rugăm de iertare de domnul Nicolau Diamandi pentru ofensele îndreptate în contra persoane

Când eșiam din odae, o femeie care așteptase în coridor, înaintă spre inspector și-i puse mâna pe mână. Fața ei era urită, slabă și sarbădă, pe ea se ogindă o mare groază.

«Ia-ți găsit?» Intrebă ea.

«Nu, dnă Straker, dară dl Holmes, a venit din Londra să ne ajute, și vom face tot ce este posibil.»

«Nu de mult m'am întâlnit cu dvoastră în Plymouth la o serbare, dnă Straker, zise Holmes.»

«Nu die, te înșeli.»

«Doamne, s'ar putea să mă înșel? A-și fi fost în stare să jur că v'am văzut. A-ți fost îmbrăcată într'o toaletă de mătăasă de culoare gri, garnisită cu pene de struț.»

«Eu nici odată n'am purtat o asemenea toaletă dle» răspunse dna.

«Ah, asta-i alta, zise Holmes; și scurgându-se urmă pe inspector. După o scurtă preumblare printre locul mocirlos, ajunserăm la locul unde era adâncimea în care a fost găsit corpul. La margine se află tufișul pe care a fost acățat pardesiul.

«Pe aici n'a suflat vântul azi noapte», zise Holmes.

Nu, dară a ploat mult.»

«Atunci pardesiul n'a fost suflat de vânt pe tufiș, ci el a fost pus acolo.»

«Da, era pus de-acrușul pe tufiș.»

«Incepe să mă intereseze acest lucru». Observă că pământul a fost mult călcat pe aici.

Fără îndoială de Luni noaptea încoaci pe aici au călcat multe picioare.

«Noi am pus o bucată de țesătură de cocos în partea aceasta, și noi toți am stat pe ea.»

«Foarte bine.»

«In acest sac am o gheată care a purtat-o Straker, și una de a lui Fitzroy Simpson, și o potcoavă frântă de a lui Silver Blaze.»

«Dragul meu inspector, te întreci pe dta însuși!»

Holmes luă sacul, și mergând în jos spre adâncime împinsă țesătura de cocos într'o poziție mai centrală. Și apoi lungindu-se pe cosos cu fața în jos, și așazăndu-și bărbia pe mână, începu a studia cu grije noroiul călcat înaintea lui.

«Hallo!» strigă el deodată, «ce e asta?»

Era un chibrit, ars de jumătate, care era așa de murdărit cu noroi, încât apărea ca o bucată mică de lemn.

«Nu-mi pot închipui cum de nu l-am observat» zise inspectorul cu un ton plictisit.

«Nu să putea vedea fiindcă era plin cu noroi. Eu numai așa l-am găsit că l-am căutat anume.»

«Ce! Dta te așteptai să-l găsești.»

«N'am crezut să fie imposibil să-l gășesc.»

Scoase getele din sac și începu a compara cu ele urmele cari se vedeau în noroi.

Apoi se urcă iară pe movilă și căută printre firigă și printre tufișuri.

«Cred că aici nu vor mai fi arme» zise inspectorul. «Am ezaminat terenul cu îngrijire, cel puțin la o depărtare de zece yarde.»

«Intr'adevăr», zise Holmes, sculându-se, «nu voi avea impertinența să mai ezaminez și eu tot același lucru, după toate câte mi le-ai spus.»

Dacă mi ar plăcea să fac o mică preumblare pe locul mocirlos înainte de ce se întunecă, pentru ca să-mi cunosc mâne terenul, și eu cred că voi lua și potcoava aceasta în buzunar, spre a mai cerceta urmele.»

Colonelul Ross, care deja deduse semne de implicare la ezaminarea minuțioasă și ezactă a tovarășului meu, să uită la ceasornic.

«Mi-ar plăcea dacă dta te-ai reîntoarce cu mine dle inspector», zise el. «Sunt mai multe lucruri în cari a-și dori să-mi dai sfat, și în special a-și dori să știu dacă nu suntem obligați față de public să ștergem numele calului dela cursele din Cap.»

«De sigur că nu», zise Holmes cu mare fermitate.

«Eu a-și lăsa numele pe listă.»

Colonelul se închină.

«Sunt vesel că am auzit părerea dta», zise.

«Ne ve-ți găsi înaintea casei lui Straker când ve-ți fi isprăvit cu preumblarea și vom plecă împreună cu trăsura la Tavistock.»

El se reîntoarce cu inspectorul, pe când Holmes și eu ne preumblam încet printre mocirle. Soarele începu deja să apună pe după grajdurile din Capleton, și să apună platou înaintea noastră care era puțin aplecat, era scaldat într'o lumină aurie, care culoare se transformă într'un cafeniu roșatic, pe unde firiga vestejită și tufișurile pălite erau atinse de amurgul serei. Dară frumsețele naturei nu impresionaseră pe tovarășul meu, care era adâncit în gânduri.

(Va urma).

dsale. Arad, 7 Iunie, 1906 Ioan Russu Șirianu, Pompiliu Dan, Ioan Abrudan.

— In urma declarației de mai sus, dl N. Diamandi și-a retras procesul de presă pe care îl intentase împotriva autorilor corespondențelor ce am publicat.

— **Bilet de jumătate pentru învățători.** E vorba ca ministrul de comerț Kossuth Ferenz să acoarde și profesorilor, învățătorilor, care nu sunt de stat favorul ce-l au deja învățătorii și profesorii de stat, ca să călătorească pe trenurile statului cu bilet de jumătate.

— **Pomovare.** Dl Aurel Iancu a fost promovat în 2 Iunie la gradul de *dr. utriusque juris* înaintea universității din Cluj. Multe felicitări.

— **Maghiarizarea motiv de despărțire.** Un anumit I. Leon s'a logodit nu de mult cu o fată frumoasă și bogată. Era funcționar de administrație, și într-o bună dimineață s'a trezit cu gândul să facă o surprindere »plăcută« miresei sale. Și-a maghiarizat numele și la proxima ocazie s'a prezentat miresei ca Lionyi. Aceasta însă n'a voit să-l cunoască zicând: »eu m'am logodit cu Leon, pe Lionyi nu-l cunosc.« Și toată căsătoria a rămas baltă.

— **Asociațiunea academiilor.** Din Viena se anunță, că ieri s'a încheiat desbaterile asociațiunii internaționale a academiilor. Nouăsprezece guverne au declarat că vor intra în asociațiunea pentru cercetarea cutremurelor. Adunarea plenară a încuviințat hotărârile secțiunilor. Președintele, biroul și un mare număr de academicieni au fost invitați la un banchet la archiducele Rainer.

— **Inmormântarea lui Henrik Ibsen.** Din Christiania, capitala Norvegiei, se anunță că marele dramaturg Henrik Ibsen a fost înmormântat în mijlocul asistenței mari a publicului. Guvernul, Stortingul (parlamentul), multe deputațiuni străine și reprezentanții ai artelor și ai științei au azistat la prohodul care a fost în biserica sf. Treimi.

La serbările funebre compuse din cântări și discursuri, a azistat regele Hakon. Conductul cel nesfârșit de lung a plecat către țintirim, unde poetul a fost înmormântat.

— **Ajutorarea nenorociților dela Courrières.** Foaia oficioasă din Paris publică socoșile comitetului, care a strâns oferte pe seama nenorociților băieși și a familiilor rămase după cei periți în băi. Din socoși se constată că sumele încasate trec peste cifra de șase milioane franci. Aceste sume se vor împărți între cei competenți prin libele dela casse de păstrare.

— **Regina Wilhelmina — luterană.** După informația ziarului «Daily Telegraph» din Haaga, în cercurile din apropierea familiei regale se vorbește, că regina Wilhelmina va trece dela religia calvină la cea luterană. Cauza ce a îndemnat-o la aceasta, nu se știe. Regina de mai multă vreme cercetează numai biserica luterană.

— **Escurziune.** O parte însemnată a tinerimei dela institutul teologic pedagogic, sub conducerea dl prof. N. Mihulin a plecat Sâmbătă 17 în escurzie la Brad, și jur.

— **Concurs.** În cancelaria notarială din Metesd din 15 Iunie pe lângă un salariu corespunzător se primește un tânăr notar diplomat, adjunct cu praxă bună. Condițiunile le voui comunica după primirea ofertului. Ioan Cismaș, not. cerc. Metesd.

— **Târgul de țară din Chisetău** să va ține anul acesta în 18 Iunie, când vor putea fi mânate la târg vite cornute și porci.

— **O contesă cerșitoare.** De vre-o 10 ani stătea la unghiul stradei nr. 42 din New-York, o femeie mică bătrână și gârbovă, cerând milă dela trecători. Locuința ei era într-o pivniță și foc nu făcea, dar nici lumină, nici iarna dar vara. Când o cercetă cineva, totdeauna o găsea în pat gemând de și-se părea că acu, acu vrea să-și dea sufletul de foame.

O chema Jeane Sarvis și câte odată să ducea în unele case unde isprăvea lucruri mai ușoare. Să zice era învățată și știa să dea bine cu cărțile de noroc. Inimile trecătorilor erau mișcate de milă pentru ea și dela cei mai săraci până la cei mai bogați, nu treceau pe lângă ea fără de ai da câte ceva. Dar în lunile trecute ea a căzut greu bolnavă și a fost dusă la spital dimpreună cu lada ei, de care nu voia să se despartă nici decum. În spital a zăcut o săptămână întreagă, pe urmă însă, simțind că e pe sfârșite și i-se apropie ciasul din urmă, a chemat la ea pe o îngrijitoare zicându-i:

— Nu am pe nimeni în lume cărui să-i las banii ce să află acolo în lada mea și de aceea îi las pentru mănăstirile din Franța, la aceasta apoi și-a și dat sufletul.

Dupa moartea ei lada fu descuiată și s'au aflat 150 de mii de coroane în bani gata și deosebit de aceștia, în hârtii de valoare (acții, depuneri etc.) 21,903 coroane. În fundul lăzii mai erau niște scrisori roase de molii și vechi din cari scrisori s'a dovedit că ea (moarta cerșitoare) era grofoaie »franceză«.

— **Câștigul unei artiste.** Sarah Bernhard marea artistă franceză, după socoteala unei foi (iarăși franceze) ci-că în 25 de ani ar fi câștigat frumoasa sumă de 6 milioane 516 mii de coroane, ceea-ce s'ar veni pe an 260 de mii de coroane sau 750 coroane pe zi.

Asta-i câștig. Dar mai rari — cari nu pot să ajungă la el.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3-30—4-40—6-60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoriților).

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui Ingusz J. și fiul Arad.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beiei, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

Economie.

Arad, 5 Iunie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 4 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	15-68 — 15-70
Secară pe Octomvrie	12-90 — 12-92
Orz pe Octomvrie	12-62 — 12-64
Cucuruz pe Mai	-----
Grâu pe Mai 1096	11.50 — 11-52

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	15-52 — 15-54
Secară pe Octomvrie	12-78 — 12-80
Ovăs pe Octomvrie	12-66 — 12-68
Cucuruz pe Mai	-----
Grâu pe Mai 1906	-----

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
„ „ „ mic	„ 160—
„ brut „ mare	„ 156—
„ „ „ mic	„ 158—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Posta Administrației.

Ioan Todor, Kureth. Am primit 7 cor. abonament până la 1 Iulie 1906:

Anton Bica, Soldobagi. De aici se expediază foarte regulat. Dacă nu primești regulat, cauza e poșta de acolo. Reclamați acolo!

BIBLIOGRAFIE.

În «tipografia diecezană» a apărut și se află de vânzare «Moartea lui Decebal», tragedie în cinci acte de George Vodă. Prețul 3 cor.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii lui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beatură spirtoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Stabiliment de hydrotherapie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Sirolin

• Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, hegma, asudarea noaptea.

Se prescrie zilnic de număroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tusa convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-l-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Eletia).

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacii à 4 cor. sticla

Tipărituri ieftine și cu gust lucrate și având în vedere calitățile alese de hârtie ce se cere, comandați spre

multumire la

Tribuna.

Tipografia d-lui G. Nichin, Arad, Deák Ferencz-u. 20.

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11 casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin, ca cel de până acum, suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vânt” — József főherczeg-ut nr. 11.

Vinzare de VIN in mare și mic. producțiune proprie * din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Schiller (roșu)	56 „
Vin roșu vechiu	cor. 1.—
Rachiu de drojdi, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quiriní Sándor** Arad, Aulich Lajos-u. 7/e.

HUGYECZ RÓZA

Groitorie de haine englezești și franțuzești pentru femei ARAD, Kopolna-u. 4.

Primește spre efectuare orice lucru din bransa aceasta, în orice formă, precum și haine pentru copii pe lângă execuție fină și prețurile cele mai avantajoase.

Cere sprijin binevoitor : **HUGYECZ ROZA**

Sesonul de primăvară și de vară pe anul 1906.

STOFE VERITABILE DE BRÜN.

O garnitură de 3-10 metri pentru haine bărbătești (sacco, vestă și pantaloni) costă :

Cor. 7—, 8—, 10— calitate bună	} din lână adevărată.
„ 12—, 14— calitate foarte	
„ 16—, 18— „ fină	
„ 21— calitatea cea mai fină	

O garnitură pentru haine negre (redingotă) 20 cor — Tot din magazinul firmei recunoscute ca solide

SIEGEL-IMHOF, BRÜN

să pot cumpăra tot felul de stofe pentru pardisie, loden pentru turiști, mătase-camgarn etc. în prețurile fabricii. — Mostre să trimit gratis și franco. — Pentru transport iau răspunderea. — Mare favor pentru particulari, ocaziune de a cumpăra cu prețul original al fabricii.

Deschidere de magazin cu coloniale și delicatese.

Pe strada Weitzer János, în casa lui Maye'r vis-à-vis de poșta principală se pot căpăta coloniale, delicatese, caș de tot felul și admirabil unt pentru ceai. Mere fine din Ungaria de sud, torte de tulipan! Pește proaspăt ananas, țipar proaspăt, tot felul de cărnuri, cărnăței de Kassa, șuncă de Kassa, cărnăți-enac de Györ, șunci proaspete, cărnăți de șuncă. Brânză de munte proaspătă. Mazere verde, cartofi noi, cararabe, castraveți, oțăt de vin. Tot felul de carne de animale sălbatice. Cere sprijinul binevoitor cu stimă

SZISZKA I.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta „Școala de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL fabricant de cimbalmă și de muzice **M a k 6** (casa proprie).

Dacă suferi de reumă și răceală nu căuta alt medicament ci cumpără de **Dr. Fleisch** o sticlă de spirt de reumă care vindecă reuma, răceala, durerea de mări, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătăi, sfortări, scintiri și umfăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Influița se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici sealdă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui **Dr. Fleisch Emil** apotecar „Magyar Korona” **GYÖR** — Baross-ut Nr. 24. Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26.

O sticlă de 1 1/2 delitre 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiar” prețul 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs poștal.

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (lângă Porter Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primește spre efectuare orice lucru ce se ține de această bransă, precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă :

HUPPERT HENRIK Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság-tér 21 (casa Lengyel).

Premiat la expoziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TÓDOR parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, inventată de el însuși și întrebuințat de ani de zile, care s-a deosebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzătorii en gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

MÁLICS J. sculptor și măsar ARAD, Str. Közép nr. 16.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de sculptorie din Arad, strada Közép nr. 16, care e aranjat conform recerînțelor moderne, se pregătesc

== dormezele, ==

mobiliare de salon etc., etc., după stilul cel mai nou și după execuția cea mai frumoasă.

Mai departe în atelierul meu se găsesc

== tot felul de mobile ==

prin ce mă aflu în plăcuta poziție, ca comanda cele mai mari să le efectuez pe lângă prețurile cele mai favorabile, în timpul cel mai scurt, posibil.

La dorință pot se dau deslușiri cu privire la prețuri, comanda din provincie se fac cu reîntoarcerea poștei.

Cerând comanda DVoastre, rămân

cu deosebită stimă

Málícs J., sculptor și măsar
Arad, str. Közép nr. 16.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

0 0 0 Seară de seară muzica cea mai bună dălectează pe oaspeții mei. 0 0 0

Serviciu prompt, curat și conștientos. 0 0 0 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restaurantier.

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efectuez în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluzii cu automat. —

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de ciment, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de ciment în toată mărimea pentru traverze, poduri și canaluri; mai departe șghiaburi (vălai) de ciment de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, ciment și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de ciment simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe cooperări la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

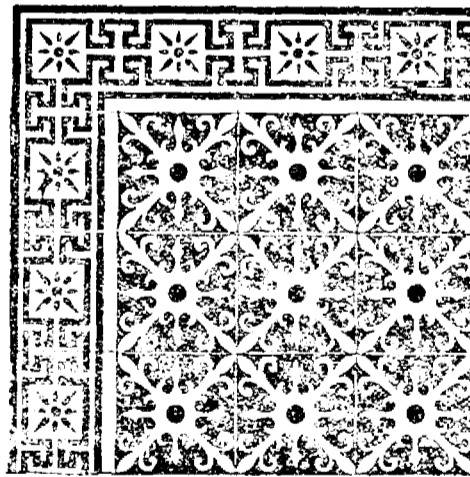
Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Ciment portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, catran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Özy. Guttmann Jakabné és fiai

fabrică de piatră artificială în Nagybecskerek.

Recomandăm plicile noastre pentru pavagiu de ciment și piatră artificială în 65 diferite forme pentru

pavarea de coridoare, cuine, antisambre, chilio de scaldă, verande, intrările sub porți, trotuare și de criptă.

Infrumsetări arhitectice

se pregătesc după ilustrațiuni din catalogul nostru sau după desen.

Valauă din beton

(ciment) în diferite forme pentru porci, cai și vite de îngrășat.

— Prețurile sunt mai ieftine decât pentru valauale de lemn. —

La dorință fiecareia se trimite cataloage gratuit.